UUTISET

Jos valtionosuuksia leikataan, säästövastuu siirtyy kunnille, mutta julkisen talouden tasapaino ei parane. **VARATOIMITUSJOHTAJA TIMO KIETÄVÄINEN, KUNTALIITTO**

Kuntaliitto haluaa valtion kukkarolle

Kuntaliitto vaatii kuntien tehtävien keventämistä ja lisärahaa valtiolta.

Kuntien etujärjestö Kuntaliitto löi perjantaina rätingit pöytään tulevien vuosien taloustilanteesta.

Ei hyvältä näytä, totesi varatoimitusjohtaja **Timo Kietäväinen**.

”Kunnat eivät ole konkurssissa, mutta näkymät ovat huolestuttavat. Uhkakuvia on alettava torjua nopeasti ja täsmällisesti.”

Jos mitään ei tehdä, näkymät ovat lohduttomat: kuntien tulokset painuvat miinukselle ja toimintakate painuu syvemmälle pakkaselle, koska menot kasvavat.

Tämä perustuu vuoteen 2017 ulottuvaan laskelmaan, jonka pohjana on 1,5 prosentin bruttokansantuotteen kasvu. Nykynäkymät eivät ole näin toiveikkaat.

Kehitys riippuu kaikkien eniten siitä, kuinka Suomi kokonaisuudessa pärjää, Kietäväinen muistutti.

Kuntaliiton laskemien mukaan kuntamenojen sopeutustarve on bkt:n kasvusta riippuen 300–800 miljoonaa euroa vuodessa, vaikka kasvu olisi ripeääkin.

Se tarkoittaa joko kuntaveron nostamista 0,25–0,75 prosenttiyksiköllä joka vuosi tai menokasvun hidastamista.

Jo nyt kuntaverojen ero on revennyt 5,5 prosenttiyksikköön matalimman ja korkeimman kunnan välillä. Se tarkoittaa 3 000 euron kuukausiansioilla 1 750 euron eroa asukkaan kukkarossa.

”Ei enää yhtään senttiä”

Kietäväisen mukaan hallitus on leikkaamassa vuonna 2015 peruspalveluiden valtionosuuksia 1,1 miljardilla eurolla.

”Yhtään senttiä ei ole varaa leikata nyt. Jos valtionosuuksia leikataan, säästövastuu siirtyy kunnille, mutta julkisen talouden tasapaino ei parane. Se nostaa kunnallisveroa, mikä taas kiristää pieni- ja keskituloisten verotusta.”

Valtionosuuksia pohtinut hallituksen selvitysmies **Arno Miettinen** saa työnsä valmiiksi huomenna tiistaina.

Kietäväisen perjantaina esittelemän kuntatalouden sopeutusohjelman punaisena lankana on saada kunnille isompi siivu yhteisestä verokakusta ja kyseenalaistaa liian tiukka valtionohjaus esimerkiksi palveluissa.

Kuntaliitto vaatii esimerkiksi, että osa pääomaveron tuotosta ohjataan kuntiin.

Vaikka ihminen olisi hyvätuloinen ja maksaisi vain pääomaveroa, hänkin käyttää kunnan kustantamia palveluita kuten katuja.

Liikenteen kulut ovat perusteena ajoneuvoveron haluamiselle kuntaan. Suhdannevaihtelu saataisiin pois ottamalla laskuperusteeksi esimerkiksi useamman vuoden tulot.

Myös Yle-verossa on otettu huomioon pääomatulot, Kuntaliitto muistuttaa.

Kunnat haluavat myös laajentaa kiinteistöveropohjaa, mutta niin, ettei se rankaise asumista. Selvitystä toivotaan kaivosveron suuntaan.

Karsittavat pohdintaan

Kunnat haluavat eroon liian säännellyistä tehtävistä, joiden tarjoamistavassa ei ole lainkaan harkinnanvaraa. Vaihtoeht ona olisi valtion täysi korvaus tehtävän hoidosta.

Kuntaliitto miettiikin maaliskuussa listaa karsittavista tehtävistä.

Kunnat ovat säilyttäneet malttinsa tehtävävyöryn alla ja Kietäväinen toivoo asialinjaa jatkossakin.

Jos kuntien rahoituksesta pidetään kiinni, palvelut eivät kutistu vain köyhimpien minimiksi.

”On napinaa, mutta ei kapinaa”, sanoo myös Kuntaliiton puheenjohtaja **Rakel Hiltusen** (sd.).

Tehtävien hivutusta kunnille kuvaa hänestä se, että esimerkiksi tiukasti säännellyissä sosiaali- ja terveyspalveluissa kuntien maksuosuus on kivunnut jo 70 prosenttiin.

Päteekö perustuslaki?

Vielä on näkemättä, mikä vaikutus on ensi vuonna voimaan tulevalla säädöksellä, että jokainen ihminen voi vapaasti valita, mistä kunnasta palvelunsa hakee, Hiltunen varoittaa.

”Ja mikä yhteys tällä valinnanvapaudella on perustuslakiin, jossa sanotaan, että kaikille taataan samantasoiset palvelut koko maassa?”

Hiltunen patistaa kuntia ja rakenne- ja sosiaali- ja terveysuudistuksiin, vaikka pitääkin aikataulua haastavana.

EIJA MANSIKKAMÄKI

» On napinaa mutta ei kapinaa.«
RAKEL HILTUNEN

TOIVEET

Veroja kunnille

Poimintoja Kuntaliiton sopeutusohjelmasta:

- Jäteveron tuotto kunnille ensi vuodesta alkaen. Tuotto 100 miljoonaa euroa.
- Kiinteistöveron arvostukset ajan tasalle, ylärajoihin korotus ja veropohjaan myös kaivostoiminta. Tuotto 100 miljoonaa euroa.
- Pääomaverojen tuotosta osa kunnille.
- Liikenteen kustannuksista ja liikenneveroista selvitys ja korvaus kunnille.
- Ei leikkauksia valtionosuuksiin.
- Pitkäaikainen ja maltillinen palkkaratkaisu.
- Työnjako selväksi valtion ja kuntien välillä. Ei lisää tehtäviä kunnille.
- Palvelujen normeihin enemmän joustavuutta.
- Elvytystä: tämän keväänä lisätalousarvioon 200 miljoonaa euroa kuntien kosteus- ja homevaurio-korjauksiin.
- Omaishoidon tuki ja toimeentulotuen normiosa Kelalle.

KARI SALONEN

Kuntaliiton mukaan valtion pitää korvata kunnille liikenteen kustannuksia.

PÄIVÄN KYSYMYS

Kuinka moni nuori käy protuleirin?

Prometheus-leirit ovat uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumattomia aikuistumisleirejä, joita järjestää Prometheus-leirin tuki ry.

Leirille voivat osallistua kaikki 8. luokan käyneet nuoret riippumatta heidän poliittisesta tai maailmankatsomuksellisesta vakaumuksestaan.

Montako protuleiriä kesällä järjestetään, puheenjohtaja Aatu Komsi Prometheus-leirin tuki ry?

”Vajaat 70, joista kaksi yli 20-vuotiaille suunnattuja aikuisleirejä.”

Montako nuorta kesän aikana käy protuleirin?

”Odotamme hieman yli yhdeksääsataa. Lisäksi aikuisleireiltä tulee vielä noin 30 leiriläistä.”

Miten leiriläisten määrä on viime vuosina muuttunut?

”Leiriläisten määrä lähti 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen lopussa laskuun, kun sitä ennen leiriläisiä oli vuosittain lähes 950. Vähenemisen suurin syy on luultavasti lama.”

”Pyrimme tulemaan hinnassa vastaan perheitä, joilla ei ole varaa normaaliin leirimaksuun. Luotamme siihen, että tuhannen leiriläisen raja menee muutaman vuoden sisällä rikki.”

Mistäpäin Suomea leiriläiset ovat kotoisin?

”Noin puolet heistä asuu Helsingin lähiseuduilla. Lopuistakin merkittävä osa tulee suurimpien kaupunkien kuten Tampereen, Turun ja Jyväskylän suunnilta. Kaikki maakunnat ovat kuitenkin edustettuina.”

”Lapin jälkeen vähiten leiriläisiä saamme Pohjanmaalta ja Kaakkois-Suomesta. Yritämme panostaa tiedotuksessamme alueellisen vinouman korjaamiseen. Leiriläisten kannalta on parempi, mitä monipuolisempaa leirille osallistuva porukka on.”

Rippilapselle järjestetään juhlat konfirmaation jälkeen. Miten protuleirin käymistä juhlitaan?

”Leiri päättyy loppujuhlaan, johon kuuluu tiettyjä perinteitä kuten näytelmiä, puheita ja yhteislaulua.”

”Leiriläisen läheiset ovat tervetulleita juhlaan. Miten leiriläiset perheineen viettävät leirin käymistä, riippuu ennen kaikkea siitä, miten suvussa ja perheessä on totuttu perhejuhlia viettämään.”

MAIJA ALA-SIURUA

UUTISTAUSTA

Hallitus kuohitsee kunnat

Hallitus on vakuutellut koko kuntauudistuksen ajan, ettei kuntia pakoteta liitoksiin.

Pakkonaittamisesta irtisanoutui aluksi erityisesti SDP, mutta kokoomuslainen kuntaministeri **Henna Virkkunen** ei ole varsinaisesti kiistänyt pakkoa. Hän on toistellut, että uhkaavan rahapulan vuoksi kuntien kannattaa yhdistyä ja että sen selvittämiseksi laaditut kriteerit ovat sellaiset, ettei yksikään kunta jää selvitysten ulkopuolelle.

Paljoa selvemmin ei voi sanoa, että hallitus kyllä keksii keinot saada kuntaliitoksia aikaan.

Tähän karuuteen on nyt herätty Helsingin ympäristökunnissa. Erityisesti Helsingin seutua selvittänyt ryhmä esitti vaihtoehtoja, joista mikään ei houkuttele pieniä, vähävelkaisia ja tehokkaasti palvelunsa hoitaneita kuntia.

Niille ehdotettiin liittymistä yhteen tai vaihtoehtoisesti niiden tehtäviä siirretään metropolihallinnolle.

Kuntajohtajien mielestä kunta ei ole mikään kunta, jos siltä viedään oikeus suunnitella omaa tulevaisuuttaan eli kaavoitusoikeus. Se on sama kuin kuohitsisi miehen eli veisi tältä munat.

Uudistusten myötä myös kuntien kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut (sote) on mahdollista siirtää uudelle sote-alueelle.

Mitä kunnille jää? Koulu ja päivähoito. Jotkut pitävät sitä liian kapeana kirjona täyttämään kuntalain edellyttämän hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistämisen.

Hallitus voi kysyä, että eivätkö kunnat juuri valittaneet liiallisesta tehtäväkuormasta. Se selvityttikin lakisääteisten tehtävien määrän: 535.

Kuntajohtajien mielestä ei ole sattumaa, että hallitus vie yhtäaikaa eteenpäin kunta-, sote- ja valtionosuusuudistuksia. Tavoitteena on saada vähemmän kuntia, vähemmän valtionosuuksia ja keskitetymmät palvelut.

On jo nähtävissä tilanteita, joissa pieni kunta ei halua liittyä isoon velkaiseen, mutta koska iso velkainen sattuu olemaan tuleva sote-alueen keskus, pienen on pakko.

Jos uudistusten niputus saa aikaiseksi vipinää pääkaupunkiseudulla, sitä voidaan soveltaa myös muualla maassa. Ympäryskuntia on monin paikoin ollut vaikeaa saada syttymään liitoksista.

Kaikki ratkaistaan tänä keväänä. Se on haastava tehtävä tuoreille kuntapäättäjille, joiden pitäisi tuntea nyt myös naapuriensa palvelut. Kunnissa aprikoidaankin, päättääkö moni uusi valtuutettu vielä oman kuntansa kuoppaamisesta ja omien lautakuntiensa lopettamisesta, jos tehtävät siirtyvät kuntarajat ylittäville elimille.

Oikeuskansleri **Jaakko Jonkka** on moittinut kuntauudistusta liian lyhyistä lausuntoajoista. Tämän lehden syntymäpäivähaastattelussa hän edellyttää kansan laajaa hyväksyntää näin suurelle hankkeelle. Nyt sitä ei tunnu olevan.

Tutkijat ovat arvostelleet kuntauudistusta kuntien itsehallinnon polkemisesta. Ministeri Virkkusen mukaan itsehallinto koskee vain vaaleilla valittujen oikeutta päättää asioista. Kuntalain ensimmäisessä pykälässä puhutaan tosiaan asukkaiden itsehallinnosta, mutta kahdeksannessa kuntien itsehallinnosta lainsäädännön valmistelussa.

EIJA MANSIKKAMÄKI on toimittaja Maaseudun Tulevaisuudessa

eija.mansikkamaki@mt1.fi

SHOKKI TARJOUS

K-Plussa-asiakkaan parhaat edut MA-KE

RUOKAA OMASTA MAASTA

HK Sininen lenkki
500–580 g, 3 kpl/talous
voimassa 13.2. saakka
1,79 kpl
3,09–3,58/kg, ilman korttia **2,99/kpl** (5,16–5,98/kg)
K-Plussa –40 %
Etu K-Plussa-kortilla

Katso makkara-papugratiinin resepti helmikuun K-RuokaPirkka-lehdestä
www.pirkka.fi, m.pirkka.fi tai skannaa tämä koodi.

PIRKKA
Naudan paistijauheliha
400 g, 2 rs/talous
voimassa 13.2. saakka
3,49 rs
8,73/kg, ilman korttia **4,09/rs** (10,23/kg)
K-Plussa –14 %
Etu K-Plussa-kortilla

PIRKKA
Vihreät rypäleet
500 g, Etelä-Afrikka
voimassa 13.2. saakka
1,49 rs
2,98/kg, ilman korttia **2,50/rs** (5,00/kg)
K-Plussa –40 %
Etu K-Plussa-kortilla

Nämä tarjoukset voimassa koko helmikuun

Wursti
Extrapalvipala
n. 300 g rasvaton
6,95 kg
ilman korttia **9,95/kg**
K-Plussa –30 %
Etu K-Plussa-kortilla

Jalostaja
Hernekeitto
520 g
1,00 prk
1,92/kg, ilman korttia **1,39/prk** (2,67/kg)
K-Plussa –28 %
Etu K-Plussa-kortilla

Fazer
Maitosuklaalevy
200 g
3,50 2 kpl
8,75kg, yksittäin ja ilman korttia **2,05/kpl** (10,25/kg)
K-Plussa –14 %
Etu K-Plussa-kortilla

TARJOUSTAKUU K-PLUSSA-TARJOUKSISSA AINA VÄHINTÄÄN –10 %
LISÄKSI K-PLUSSA-PISTEILLÄ ETUSI JOPA –5 %

Tarjoukset voimassa kaikissa K-ruokakaupoissa.

K-KAUPPIAS SINUA VARTEN.
K CITYMARKET K SUPERMARKET K MARKET K EXTRA